

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2015. április 21.*

„Fellebbezés — Közös kül- és biztonságpolitika — A Szíriai Arab Köztársasággal szemben hozott korlátozó intézkedések — A rezsim által folytatott politikákból előnyben részesülő személyekkel és szervezetekkel szembeni intézkedések — A jegyzékekre való felvétel megalapozottságának bizonyítéka — Valószínűsítő körülmények együttese”

A C-630/13. P. sz. ügyben,

Issam Anbouba (lakóhelye: Homsz [Szíria], képviselik: M.-A. Bastin, J.-M. Salva és S. Orlandi ügyvédek)

fellebbezőnek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2013. november 25-én benyújtott fellebbezése tárgyában,

a többi fél az eljárásban:

az **Európai Unió Tanácsa** (képviselek: A. Vitro, R. Liudvinaviciute és M.-M. Joséphidès, meghatalmazotti minőségben)

alperes az elsőfokú eljárásban,

támogatja:

Európai Bizottság (képviselek: S. Pardo Quintillán és F. Castillo de la Torre, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

beavatkozó a fellebbezési eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, K. Lenaerts elnökhelyettes, A. Tizzano, R. Silva de Lapuerta, C. Vajda és S. Rodin tanácselnökök, A. Rosas (előadó), Juhász E., A. Borg Barthet, C. Toader, M. Safjan, D. Šváby és F. Biltgen bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,

hivatalvezető: V. Tourrès tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2014. november 18-i tárgyalásra,

* Az eljárás nyelve: francia.

a főtanácsnok indítványának a 2015. január 8-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Fellebbezésével I. Anbouba azt kéri a Bíróságtól, hogy helyezze hatályon kívül annyiban az Európai Unió Törvényszékének 2013. szeptember 13-i Anbouba kontra Tanács ítéletét (T-592/11, EU:T:2013:427; a továbbiakban: megtámadott ítélet), amellyel a Törvényszék elutasította:
 - a Szíriával szembeni korlátozó intézkedésekről szóló 2011/273/KKBP határozat módosításáról szóló, 2011. október 13-i 2011/684/KKBP tanácsi határozat (HL L 269., 33. o.);
 - a Szíriával szembeni korlátozó intézkedésekről és a 2011/273/KKBP határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. december 1-jei 2011/782/KKBP tanácsi határozat (HL L 319., 56. o.);
 - a szíriai helyzetre tekintettel korlátozó intézkedések meghozataláról szóló 442/2011/EU rendelet módosításáról szóló, 2011. október 13-i 1011/2011/EU tanácsi rendelet (HL L 269., 18. o.);
 - a szíriai helyzetre tekintettel korlátozó intézkedések meghozataláról és a 442/2011/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2012. január 18-i 36/2012/EU tanácsi rendelet (HL L 16., 1. o.), és
 - a 36/2012 rendelet 32. cikke (1) bekezdésének végrehajtásáról szóló, 2012. május 14-i 410/2012/EU tanácsi végrehajtási rendelet (HL L 126., 3. o.)

megsemmisítésére irányuló keresetét, amennyiben I. Anbouba neve szerepel azon személyek jegyzékein, akikre az e jogi aktusok (a továbbiakban: vitatott jogi aktusok) értelmében megállapított korlátozó intézkedések alkalmazandók.

A jogvita előzményei

- 2 Az Európai Unió Tanácsa 2011. május 9-én az EUSZ 29. cikk alapján elfogadta a Szíriával szembeni korlátozó intézkedésekről szóló 2011/273/KKBP határozatot (HL L 121., 11. o.). Amint e határozat (2) preambulumbekkezdéséből kitűnik, „[a]z EU határozottan elítélte a Szíria különböző pontjain tartott békés tüntetések erőszakos leverését, amely során éles lőszer alkalmazására is sor került, és amelynek következtében számos tüntető meghalt, sokan megsebesültek, többeket pedig önkényesen fogva tartanak”. Az említett határozat (3) preambulumbekkezdése a következőképpen szól:

„A helyzet súlyosságára tekintettel korlátozó intézkedéseket kell bevezetni [a Szíriai Arab Köztársasággal] és a szíriai polgári lakosság ellen irányuló erőszakos elnyomásért felelős személyekkel szemben.”

- 3 A 2011/273 határozat 3. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy megakadályozzák az e határozat mellékletének jegyzékében felsorolt, a szíriai polgári lakosság ellen irányuló erőszakos elnyomásért felelős személyeknek és a velük kapcsolatban álló személyeknek a területükre történő beutazását vagy az azon történő átutazását. Az említett határozat 4. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „[b]e kell fagyasztani a mellékletben felsorolt, a szíriai polgári lakosság ellen irányuló erőszakos elnyomásért felelős személyekhez, valamint a velük összefüggésbe hozható természetes és jogi személyekhez és szervezetekhez tartozó, tulajdonukat képező, általuk birtokolt vagy ellenőrzött valamennyi pénzeszközt

és gazdasági erőforrást”. E befagyasztás módjait a 2011/273 határozat 4. cikkének (2)–(6) bekezdése határozza meg. E határozat 5. cikkének (1) bekezdése alapján a Tanács összeállítja az említett jegyzéket.

- 4 A szíriai helyzetre tekintettel korlátozó intézkedések meghozataláról szóló, 2011. május 9-i 442/2011/EU tanácsi rendeletet (HL L 121., 1. o.) az EUMSZ 215. cikk és a 2011/273 határozat alapján fogadták el. E rendelet a 4. cikkének (1) bekezdésében előírja „a II. mellékletben felsorolt természetes vagy jogi személyekhez, szervezetekhez és szervekhez tartozó, ezek tulajdonában lévő, vagy ezek által birtokolt vagy ellenőrzött valamennyi [pénzeszköz] és [gazdasági erőforrás]” befagyasztását.
- 5 A 2011/273 határozat módosításáról szóló, 2011. szeptember 2-i 2011/522/KKBP tanácsi határozat (HL L 228., 16. o.) (2) preambulumbekkezdésében a Tanács emlékeztetett arra, hogy az Európai Unió a leghatározottabban elítéli azt a kíméletlen fellépést, amelyet Bassár Al-Aszád és rezsimje folytat saját népe ellen, és amely számos szíriai polgár halálát vagy sebesülését okozta. Mivel a szíriai vezetés nem reagált az Unió, valamint a szélesebb nemzetközi közösség felhívására, az Unió úgy határozott, hogy új korlátozó intézkedéseket fogad el e rezsimmel szemben. Az említett határozat (4) preambulumbekkezdése a következőképpen szól:

„A belépési korlátozásokat és a pénzeszközök és gazdasági erőforrások befagyasztását a rezsimet támogató vagy abból hasznot húzó további személyekre és szervezetekre kell alkalmazni, különösen azokra a személyekre és szervezetekre, akik/amelyek finanszírozást vagy logisztikai támogatást nyújtanak a rezsim, elsősorban a biztonsági erők részére, illetve akik/amelyek aláássák a szíriai békés, demokratikus átmenetet célzó erőfeszítéseket.”
- 6 A 2011/522 határozattal módosított 2011/273 határozat 3. cikkének (1) bekezdése „a rezsimet támogató és abból hasznot húzó személyekre” is irányul. Hasonlóképpen, a 2011/522 határozattal módosított 2011/273 határozat 4. cikkének (1) bekezdése előírja azon pénzeszközök befagyasztását, amelyek többek között „a mellékletben felsorolt, [...] a rezsimet támogató és abból hasznot húzó személyekhez [helyesen: személyekhez és szervezetekhez], valamint a velük összefüggésbe hozható személyekhez és szervezetekhez” tartoznak.
- 7 A 2011/522 határozattal I. Anbouba nevét felvették a 2011/273 határozat mellékletében szereplő jegyzékre. Az e jegyzékre való felvételének indokai a következők:

„Az agroipari érdekeltségű Issam Anbouba Est. [(a továbbiakban: SAPCO)] elnöke. Gazdaságilag támogatja a szíriai rezsimet.”
- 8 A 442/2011 rendelet módosításáról szóló, 2011. szeptember 2-i 878/2011/EU tanácsi rendelet (HL L 228., 1. o.) továbbá módosította a jegyzékbevitelnek a 442/2011 rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében előírt általános kritériumait annak érdekében, hogy – amint a 878/2011 rendelet (2) preambulumbekkezdésében szerepel – az a rezsim által támogatott vagy az azt támogató személyekre és szervezetekre is irányuljon. A 878/2011 rendelet a 442/2011 rendelet II. mellékletét kiegészítette I. Anbouba névvel. Az e mellékletben szereplő jegyzékre történő felvétele érdekében megnevezett indokok azonosak a 2011/522 határozat mellékletében megnevezett indokokkal.
- 9 A 2011/273 határozat módosításáról szóló, 2011. szeptember 23-i 2011/628/KKBP tanácsi határozat (HL L 247., 17. o.) és a 1011/2011 rendelet továbbra is szerepeltette I. Anbouba nevét a szóban forgó jegyzékekben, és azokat kiegészítette a születési idejére és helyére vonatkozó információkkal.
- 10 A 2011/273 határozatot módosító 2011/684 határozat egy új szervezet nevét vette fel a szóban forgó intézkedésekkel érintett személyek, szervezetek és szervek listájára, és módosította a 2011/273 határozat egyes érdemi rendelkezéseit.

- 11 További új intézkedések elfogadását követően a 2011/273 határozatot hatályon kívül helyezte a 2011/782 határozat, és annak helyébe lépett, és továbbra is szerepeltette I. Anbouba nevét a szóban forgó intézkedésekkel érintett személyek és szervezetek jegyzékében.
- 12 A 36/2012 rendelet hatályon kívül helyezte a 442/2011 rendeletet, és átvette I. Anbouba nevét a korlátozó intézkedésekkel érintett személyek, szervezetek és szervek jegyzékére. Ez előbbi rendeletet a 2012. február 27-i 168/2012/EU tanácsi rendelet (HL L 54., 1. o.) módosította, amely más neveket is felvett e jegyzékre, és új intézkedéseket írt elő azon személyekkel szemben, akiknek a neve szerepel említett jegyzéken.
- 13 A 410/2012 végrehajtási rendelet a következőképpen módosította a fellebbező születési helyére és idejére vonatkozó információkat, valamint a 36/2012 rendelet II. mellékletében szereplő jegyzékbe való felvételének az indokait:

„Az elnyomó apparátus és a Szíriában a polgári lakosság ellen erőszakkal fellépő félkatonai csoportok pénzügyi támogatása. Ingatlanoknak (irodahelyiségek, raktárak) ideiglenes fogvatartási központok céljára történő átadása. Pénzügyi kapcsolatok magas szintű szíriai tisztviselőkkel.”

A Törvényszék előtti eljárás és a megtámadott ítélet

- 14 Az I. Anbouba által előterjesztett, a későbbi kereseti kérelmekkel kiterjesztett kérelem a vitatott jogi aktusok megsemmisítésére irányult.
- 15 I. Anbouba kártérítési keresetet is előterjesztett, amelytől a Törvényszék előtti tárgyalás során elállt.
- 16 I. Anbouba, miután keresetének alátámasztására hat jogalapot felhozott, abból csak négyet tartott fenn, vagyis az ártatlanság véelme elvének a megsértésére és a bizonyítási teher megfordítására alapított első jogalapot, az uniós korlátozó intézkedésekkel érintett személyek jegyzékeire való felvételének az indokaival kapcsolatos nyilvánvaló értékelési hibákra alapított második jogalapot, a védelemhez való jog megsértésére alapított harmadik jogalapot, valamint az indokolási kötelezettség megsértésére alapított negyedik jogalapot.
- 17 Az első jogalap vizsgálata során a Törvényszék a megtámadott ítélet 42–54. pontjában mindenekelőtt a bizonyítási teherrel kapcsolatban nyilatkozott.
- 18 A megtámadott ítélet 42. és 43. pontja a következőképpen szól:

„42. A 2011/522 határozat preambulumbekzdéseiből kitűnik, hogy mivel a 2011/273 határozattal elfogadott korlátozó intézkedések nem vetettek véget a szíriai rezsím által a szíriai polgári lakossággal szemben alkalmazott elnyomásnak, a Tanács úgy vélte, hogy az említett intézkedéseket más, a rezsímet támogató vagy abból hasznot húzó további személyekre és szervezetekre is alkalmazni kell, különösen azokra a személyekre és szervezetekre, akik, illetve amelyek finanszírozást vagy logisztikai támogatást nyújtanak a rezsím, elsősorban a biztonsági erők részére, illetve akik/amelyek aláássák a szíriai békés, demokratikus átmenetet célzó erőfeszítéseket. Ebből úgy tűnik, hogy a 2011/522 határozat kiterjesztette a korlátozó intézkedéseket a főbb szíriai vállalkozókra, mivel a Tanács úgy ítélte meg, hogy ezeket a szíriai rezsímmel kapcsolatban álló személyeknek lehet tekinteni, mivel a vállalkozásaik kereskedelmi tevékenysége nem lehetne sikeres az említett rezsím által biztosított kedvezmények nélkül, amelyért cserébe bizonyos mértékben támogatják azt. Ezzel a Tanács egyfajta, a szíriai rezsím támogatására vonatkozó vélelmet alkalmazott a főbb szíriai vállalkozások vezetőivel szemben.

43. A felperest illetően az ügy irataiból kitűnik, hogy a Tanács vele szemben [a SAPCO], egy vezető agrár-élelmiszeripari vállalat elnökeként, amely vállalat többek között 60%-os részesedéssel rendelkezik a szójaolaj-ágazatban, több, az ingatlanpiacon és az oktatás területén tevékenykedő vállalat vezetőjeként, a 2007-ben alapított legfontosabb szíriai magánvállalkozás igazgatótanácsának alapító tagjaként, valamint a Homsz [Szíria] városának kereskedelmi és iparkamarája főtítkáráként betöltött pozíciójára tekintettel alkalmazott a szíriai rezsim támogatására vonatkozó vélelmet.”
- 19 Annak ellenőrzése érdekében, hogy a Tanács valamely vélelemre támaszkodva tévesen alkalmazta-e a jogot, a Törvényszék a megtámadott ítélet 45. pontjában arra a versenyjogi ítélkezési gyakorlatra hivatkozott, amely szerint az intézmények alkalmazhatnak olyan vélelmeket, amelyek azon hatóság számára, amelyre a bizonyítási teher hárul, lehetőséget biztosítanak arra, hogy az események jellegzetes alakulásából az általános tapasztalati elv alapján meghatározott következtetéseket vonjon le. A Törvényszék a megtámadott ítélet 46. pontjában emlékeztetett arra, hogy még ha egy vélelem nehezen megdönthető is, elfogadható keretek között marad mindaddig, amíg arányos az elérni kívánt jogszerű céllal, fennáll az ellenkező bizonyításának lehetősége, és biztosítva van a védelemhez való jog.
- 20 Ugyanebben a pontban a Törvényszék az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatára hivatkozott, amely szerint az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én aláírt európai egyezmény 6. cikkének (2) bekezdése nem közömbös a ténybeli vagy jogi vélelmekkel szemben, előírja azonban az államok részére, hogy a vélelmeket szorítsák ésszerű keretek közé, aminek során vegyék figyelembe a kockázat súlyosságát és óvják a védelemhez való jogot.
- 21 A megtámadott ítélet 47. pontjában a Törvényszék hivatkozott a pénzeszközök befagyasztásáról szóló határozatra vonatkozó, Tay Za kontra Tanács ítélet (C-376/10 P, EU:C:2012:138) 69. pontjára is, amely ítéletben a Bíróság megállapította, hogy nem kizárt vélelmek alkalmazása, ha azokat a megtámadott jogi aktusok írták elő, és azok megfelelnek a szóban forgó szabályozás célkitűzésének.
- 22 A megtámadott ítélet 48. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy „tekintettel a szíriai rezsim tekintélyuralmi jellegére, valamint az állam által a szíriai gazdaság egésze fölött gyakorolt szoros ellenőrzésre, a Tanács megítélhette úgy, hogy általános tapasztalati elvet alapoz meg az a tény, hogy Szíria egyik, számos ágazatban aktív vezető üzletemberének tevékenységei nem lehettek volna sikeresek az említett rezsim által nyújtott kedvezmények, és az azokért cserébe nyújtott bizonyos támogatás nélkül”.
- 23 A megtámadott ítélet 50. pontjában a Törvényszék emlékeztetett a 2011/522 határozat céljaira, az elfogadott intézkedések biztosítási intézkedés jellegére, valamint az Unió és tagállamai biztonságát, vagy nemzetközi kapcsolataik folytatását érintő kényszerítő megfontolásokra, amelyekkel ellentétes lehet egyes bizonyítékoknak az érintettekkel való közlése. Megállapította, hogy a vélelem Tanács általi alkalmazása arányos volt.
- 24 A megtámadott ítélet 51. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy a felállított vélelem megdönthető, mivel a Tanácsnak közölnie kellett az intézkedésekkel érintett személyekkel a jegyzékre vételük indokait, és ezek a személyek a csak számukra ismert tények és információk alapján bizonyíthatták, hogy nem támogatják a fennálló rezsimet.
- 25 A megtámadott ítélet 53. pontjában a Törvényszék az említett ítélet 42. pontjára hivatkozva emlékeztetett arra, hogy a vélelmet a vitatott jogi aktusok írták elő, az 50. pontra hivatkozva pedig arra, hogy az megfelelt az e jogi aktusok által elérni kívánt céloknak.
- 26 A megtámadott ítélet 54. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy a Tanács nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy önmagában a felperes fontos szíriai üzletemberi minőségénél fogva vélelmezheti, hogy ez utóbbi gazdasági támogatást nyújtott a szíriai rezsimnek.

- 27 A megtámadott ítélet 63–76. pontjában a Törvényszék a második jogalapnak a nyilvánvaló értékelési hibákra vonatkozó részét vizsgálta. A Törvényszék a 64. pontban mindenekelőtt azokra a tényekre emlékeztetett, amelyeket a felek nem vitattak, majd megvizsgálta a felperes által benyújtott különböző bizonyítékokat. A megtámadott ítélet 76. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy a felperes nem nyújtott be semmiféle olyan bizonyítékot, amely alkalmas azon vélelem megdöntésére, amely szerint a felperes fontos szíriai üzletemberi minőségében támogatást nyújtott a fennálló rezsimnek.
- 28 A Törvényszék, mivel az I. Anboubá által a keresete alátámasztása érdekében hivatkozott jogalapok mindegyikét elutasította, a keresetet elutasította, és I. Anboubát kötelezte a költségek viselésére.

A felek kérelmei

- 29 I. Anboubá azt kéri, hogy a Bíróság:
- helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet;
 - semmisítse meg a vitatott jogi aktusokat, és
 - a Tanácsot kötelezze a két eljárás költségeinek a viselésére.
- 30 A Tanács azt kéri, hogy a Bíróság:
- utasítsa el a fellebbezést;
 - másodlagosan utasítsa el a vitatott jogi aktusok megsemmisítése iránti keresetet, és
 - I. Anboubát kötelezze a költségek viselésére.
- 31 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:
- utasítsa el a fellebbezést, és
 - I. Anboubát kötelezze a költségek viselésére.

A fellebbezésről

- 32 A fellebbezés két jogalapon alapul. Első jogalapjával I. Anboubá előadja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a Tanács helyesen alkalmazott a főbb szíriai vállalkozások vezetőivel szemben a szíriai rezsim támogatására vonatkozó vélelmet, jóllehet ez a vélelem nélkülöz minden jogi alapot, az elérni kívánt jogszerű célhoz képest aránytalan, és megdönthetetlen. A bizonyítási szabályok Törvényszék általi megsértésére alapított második jogalapjával I. Anboubá azzal érvel, hogy a Tanácsnak, mivel nem alkalmazhatott volna ilyen vélelmet, feladata volt a Törvényszék számára a Tanács azon döntését alátámasztó bizonyítékokat benyújtani, hogy a nevét felveszi a Szíriában alkalmazandó korlátozó intézkedésekkel érintett személyek jegyzékére (Bizottság és társai kontra Kadi ítélet, C-584/10 P, C-593/10 P és C-595/10 P, EU:C:2013:518). E két joglapot együtt kell vizsgálni.

A felek érvei

- 33 Az első jogalappal kapcsolatban először is I. Anbouba a vélelem alkalmazása jogalapjának a hiányára hivatkozik, amely ellentétes a Bíróság által a Tay Za kontra Tanács ítéletben (C-376/10 P, EU:C:2012:138) megállapított feltétellel. A megtámadott ítélet 42. pontjának második mondata a 2011/522 határozat Törvényszék általi értelmezésének minősül, és nem veszi át az uniós jogalkotó által előírt vélelem szövegét.
- 34 Másodszor I. Anbouba a vele szemben felállított vélelemnek a vitatott jogi aktusok által elérni kívánt célhoz képest fennálló aránytalan jellegére hivatkozik.
- 35 Harmadszor I. Anbouba azt állítja, hogy a Törvényszék által megállapítottakkal ellentétben az említett vélelem a jellegét tekintve megdönthetetlen, mivel nem áll módjában tagadni, hogy egy vállalkozást vezet Szíriában, és mivel számára tényszerűen lehetetlen a szíriai rezsim támogatását cáfoló bizonyítékot szolgáltatni.
- 36 A Tanács emlékeztet a korlátozó intézkedések biztosítási jellegére és az uniós jogalkotónak a külpolitika területén fennálló széles mérlegelési jogkörére.
- 37 A Tanács hangsúlyozza a szíriai politikai és gazdasági hatalom gyakorlásában a családi körök évtizedek óta fennálló jelentőségét. Emlékeztet arra, hogy a fellebbező a szíriai vállalkozások legfontosabb vezetőiből álló szűk csoport tagja, és hogy vállalkozásai a szíriai rezsim alatt lettek sikeresek, amit a Törvényszék a megtámadott ítélet 64. pontjában megállapított.
- 38 Az I. Anboubával szemben felállított vélelemnek a vitatott jogi aktusok által elérni kívánt célhoz képest fennálló arányosságával kapcsolatban a Tanács a megtámadott ítélet 50. pontjára utal.
- 39 Beavatkozási beadványában a Bizottság azt javasolja, hogy a Bíróság a fellebbezést mint megalapozatlant utasítsa el.

A Bíróság álláspontja

- 40 Két jogalapjával I. Anbouba lényegében azzal érvel, hogy a megtámadott ítéletben a Törvényszék figyelmen kívül hagyta a korlátozó intézkedések terén a bizonyítási teherre vonatkozó szabályokat azáltal, hogy elismerte tekintetében a szíriai rezsim támogatására vonatkozó vélelem fennállását, és hogy nem követelte meg a Tanácstól, hogy szolgáltatson további bizonyítékokat az ilyen intézkedésekkel érintett személyek jegyzékeire való felvételének az alátámasztására.
- 41 Először is meg kell vizsgálni a korlátozó intézkedésekkel érintett személyek jegyzékeire való felvétel általános kritériumait, másodszor I. Anbouba ilyen jegyzékre való felvételének az indokolását, harmadszor pedig az e felvétel megalapozottságára vonatkozó bizonyítékot.
- 42 A jelen ügyben a korlátozó intézkedések alkalmazása érdekében megállapított azon általános kritériumokkal kapcsolatban, amelyek meghatározása céljából a Tanács széles mérlegelési mozgástérrel rendelkezik (lásd ebben az értelemben: Tanács kontra Manufacturing Support & Procurement Kala Naft ítélet, C-348/12 P, EU:C:2013:776, 120. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), meg kell állapítani, hogy a 2011/522 határozattal módosított 2011/273 határozat 3. cikkének (1) bekezdése és (4) cikkének (1) bekezdése többek között a szíriai rezsim által folytatott politikákból hasznot húzó vagy azt támogató személyekre és szervezetekre, valamint a velük összefüggésbe hozható személyekre és szervezetekre irányul, míg a 878/2011 rendelettel módosított 442/2011 rendelet 5. cikkének (1) bekezdése többek között az e rezsim által támogatott vagy azt támogató személyekre vagy szervezetekre, valamint a velük kapcsolatban álló személyekre vagy szervezetekre irányul.

- 43 Sem a 2011/522 határozattal módosított 2011/273 határozat, sem a 878/2011 rendelettel módosított 442/2011 rendelet nem tartalmaz meghatározást a szíriai rezsim által folytatott politikákból húzott „haszon” vagy az azok általi „támogatás” vagy az említett rezsimnek nyújtott „támogatás” fogalmakra, sem pedig a szíriai rezsim által folytatott politikákból hasznot húzó vagy az általa támogatott vagy azt támogató személyekkel vagy szervezetekkel „kapcsolatban álló” fogalmakra. E jogi aktusok nem tartalmaznak ezen elemek bizonyításának módjaira vonatkozó pontosításokat sem.
- 44 Ezért meg kell állapítani, hogy sem a 2011/522 határozattal módosított 2011/273 határozat, sem a 878/2011 rendelettel módosított 442/2011 rendelet nem vezet be a szíriai rezsim támogatására vonatkozó vélelmet a főbb szíriai vállalkozások vezetőivel szemben. Márpedig ilyen kifejezett vélelem hiánya ellenére a Törvényszék a megtámadott ítélet 42. pontjában megállapította, hogy a 2011/522 határozat azzal az indokkal terjesztette ki a korlátozó intézkedéseket a főbb szíriai vállalkozókra, hogy a Tanács megállapította, hogy a főbb szíriai vállalkozások vezetőit a szíriai rezsimmel kapcsolatban álló személyeknek lehet minősíteni, mivel az említett vállalkozások kereskedelmi tevékenysége nem lehetne sikeres az említett rezsim által biztosított kedvezmények nélkül, amelyért cserébe bizonyos mértékben támogatják azt. A Törvényszék ebből arra következtet, hogy a Tanács egyfajta, a szíriai rezsim támogatására vonatkozó vélelmet alkalmazott a főbb szíriai vállalkozások vezetőivel szemben.
- 45 Mindemellett, még ha a Törvényszék így valamely vélelem Tanács általi alkalmazására is utalt, meg kell vizsgálni, hogy az azon megállapítások jogszerűségével kapcsolatban végzett felülvizsgálatra tekintettel, amelyekre a Tanács azon döntését alapította, hogy I. Anboubát felveszi a korlátozó intézkedésekkel érintett személyek jegyzékére, a Törvényszék valóban tévesen alkalmazta-e a jogot úgy, hogy annak a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezéséhez kell vezetnie.
- 46 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkében biztosított bírósági felülvizsgálat hatékonysága megköveteli, hogy azon indokok jogszerűségének a felülvizsgálata címén, amelyeken valamely személy nevének a korlátozó intézkedésekkel érintett személyek jegyzékére való felvételére vonatkozó határozat alapul, az uniós bíróság meggyőződjön arról, hogy e határozat, amely e személy tekintetében egyedi hatállyal rendelkezik, kellően biztos ténybeli alappal rendelkezik. Ez a jelen ügyben magában foglalja a vitatott jogi aktusok alapjául szolgáló indokolásban hivatkozott tények vizsgálatát annak felülvizsgálata céljából, hogy ezen indokok – vagy legalább azok közül egy, az említett jogi aktusok alátámasztására önmagában elengedőnek tekintett indok – megalapozottak-e (lásd ebben az értelemben: Bizottság és társai kontra Kadi ítélet, C-584/10 P, C-593/10 P és C-595/10 P, EU:C:2013:518, 119. pont; Tanács kontra Manufacturing Support & Procurement Kala Naft ítélet, C-348/12 P, EU:C:2013:776, 73. pont).
- 47 A jelen ügyben a kockázat súlyosságának értékelése keretében, amely a szóban forgó korlátozó intézkedések arányossága vizsgálatának a részét képezi, figyelembe lehet venni azt az összefüggést, amelybe ezen intézkedések illeszkednek, mivel ilyen intézkedéseket sürgősen el kellett fogadni annak érdekében, hogy nyomást gyakoroljanak a szíriai rezsimre a célból, hogy véget vessen a lakosság ellen irányuló erőszakos elnyomásnak, és mivel bonyolult pontosabb bizonyítékokat szerezni egy polgárháborúval sújtott, tekintélyuralmi jellegű rezsimmel rendelkező államban.
- 48 Ami I. Anboubának a korlátozó intézkedésekkel érintett személyek jegyzékére való felvételének indokait illeti, azok azon a tényen alapulnak, hogy I. Anbouba a SAPCO elnöke, és hogy gazdasági támogatást nyújt a szíriai rezsimnek.
- 49 E tekintetben a Törvényszék a megtámadott ítélet 43. pontjában megjegyezte, hogy az érintett a SAPCO, egy vezető agrár-élelmiszeripari vállalat elnöke, több, az ingatlanpiacon és az oktatás területén tevékenykedő vállalat vezetője és a 2007-ben alapított Cham Holding társaság igazgatótanácsának alapító tagja, valamint Homsz város kereskedelmi és iparkamarájának főtítkára.

- 50 I. Anbouba nem vitatja, hogy e funkciókat betöltötte. E tekintetben a Törvényszék a megtámadott ítélet 64. pontjában hangsúlyozta, hogy „a felek egyetértenek abban, hogy a felperes az agrár-élelmiszeripar területén (a SAPCO 60%-os piaci részesedéssel rendelkezik a szójaolaj-ágazatban), az ingatlanpiacon és az oktatás területén aktív, egyik legfontosabb üzletember Szíriában, és hogy jelentős gazdasági sikereket ért el Szíriában a fennálló rezsim alatt”. A Törvényszék egyébiránt hozzátette, hogy I. Anbouba „elismerte, hogy Homsz város kereskedelmi és iparkamarájának főtitkára, és hogy 2007-től 2011 áprilisáig a legfontosabb szíriai magánvállalkozás kilenc igazgatótanácsi tagjának egyike volt, amely vállalkozás szintén uniós korlátozó intézkedések tárgyát képezte, és amelynek társelnöke a szíriai elnök, Bassár Al-Aszád unokatestvére volt, akivel szemben szintén hoztak ilyen intézkedéseket”.
- 51 I. Anboubának a jegyzékekre való felvétele megalapozottságának a vizsgálatát annak értékelésével kell elvégezni, hogy a helyzete elegendő bizonyítéknak minősül-e a tekintetben, hogy a szíriai rezsimet gazdaságilag támogatta. Egy ilyen értékelést a bizonyítékok nem elszigetelt módon, hanem azon összefüggésben történő vizsgálatával kell elvégezni, amelybe azok illeszkednek (lásd ebben az értelemben: Bizottság és társai kontra Kadi ítélet, C-584/10 P, C-593/10 P és C-595/10 P, EU:C:2013:518, 102. pont; Tanács kontra Manufacturing Support & Procurement Kala Naft ítélet, C-348/12 P, EU:C:2013:776, 70. pont).
- 52 Ebben az összefüggésben a Törvényszék joggal állapította meg, hogy I. Anboubának a szíriai gazdasági életben beöltött szerepe, a SAPCO elnökeként elfoglalt pozíciója, mind a Cham Holding, mind Homsz városának kereskedelmi és iparkamarája keretében betöltött fontos feladatai, valamint Bassár Al-Aszád elnök egyik családtagjával fennálló kapcsolatai kielégítően konkrét, pontosan meghatározott és egybevágó valószínűsítő körülmények együttesének minősülnek, amely lehetővé teszi annak megállapítását, hogy I. Anbouba gazdasági támogatást nyújtott a szíriai rezsimnek.
- 53 E tekintetben meg kell állapítani, hogy amint a főtanácsnok az indítványának 208. pontjában megjegyezte, a Szíriában fennálló helyzetre tekintettel a Tanács eleget tesz a rá háruló bizonyítási tehernek, ha az uniós bíróság előtt kielégítően konkrét, pontosan meghatározott és egybevágó valószínűsítő körülmények olyan együttesét mutatja be, amely lehetővé teszi a pénzeszközei befagyasztására vonatkozó intézkedéssel érintett személy és a megdönteni kívánt rezsim közötti elégséges kapcsolat fennállásának megállapítását.
- 54 A védelemhez való jog tiszteletben tartásával kapcsolatban meg kell állapítani, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 65–76. pontjában megvizsgálta a felperes által benyújtott bizonyítékokat. A Törvényszék téves jogalkalmazás nélkül állapította meg a megtámadott ítélet 71–73. pontjában, hogy egyes bizonyítékokat nem lehet figyelembe venni. Ami a többi bizonyítékot illeti, a Törvényszék megállapította, hogy azok nem bizonyíthatják azt, hogy I. Anbouba semmiféle gazdasági támogatást nem nyújtott a szíriai rezsimnek. Mivel I. Anbouba nem állította, hogy a Törvényszék elemzése e bizonyítékok elferdítésén alapult, a Bíróságnak nem feladata a fellebbezés keretében a Törvényszék által ezekkel kapcsolatban kifejtett ténybeli megfontolások megalapozottságának a vizsgálata.
- 55 A fenti megállapítások összességéből kitűnik, hogy a Törvényszék I. Anbouba korlátozó intézkedésekkel érintett személyek jegyzékeire való felvételének a megalapozottságát olyan valószínűsítő körülmények együttese alapján vizsgálta, amelyek I. Anboubának a szíriai rezsim kontextusában fennálló helyzetére, feladataira és kapcsolataira vonatkoznak, amelyeket az érintett nem cáfol. Következésképpen a megtámadott ítéletben az említett rezsim támogatására vonatkozó vélelemre való hivatkozás nem érintheti a megtámadott ítélet jogszerűségét, mivel a Törvényszék megállapításaiból kitűnik, hogy az jogilag megkövetelt módon vizsgálta meg I. Anboubának a tekintetbe vett jegyzékekre való felvételét alátámasztó, kellően biztos ténybeli alap fennállását.
- 56 A Törvényszék ezáltal tiszteletben tartotta a jelen ítélet 46. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatból eredő, azon indokok jogszerűségének a felülvizsgálatára vonatkozó elveket, amelyeken az olyan jogi aktusok alapulnak, mint a vitatott jogi aktusok.

- 57 Következésképpen, mivel a Törvényszék téves jogalkalmazására alapított első jogalap nem vezethet a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezéséhez, és mivel a második jogalap megalapozatlan, az I. Anboubá által felhozott e jogalapokat feltétlenül figyelmen kívül kell hagyni.
- 58 A fenti megfontolások összességére tekintettel a fellebbezést el kell utasítani.

A költségekről

- 59 A Bíróság eljárási szabályzata 184. cikkének (2) bekezdése alapján, ha a fellebbezés megalapozatlan, a Bíróság határoz a költségekről.
- 60 Ugyanezen szabályzat 138. cikke (1) bekezdése értelmében, amelyet ennek 184. cikkének (1) bekezdése alapján a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, a Bíróság a peresztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.
- 61 I. Anboubát, mivel peresztes lett, a Tanács kérelmének megfelelően kötelezni kell a saját költségeinek viselésén kívül a Tanács részéről felmerült költségek viselésére.
- 62 Az eljárási szabályzat 140. cikke (1) bekezdésének megfelelően, amelyet ennek 184. cikkének (1) bekezdése alapján a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, a Bizottság maga viseli saját költségeit.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

- 1) A Bíróság a fellebbezést elutasítja.**
- 2) A Bíróság Issam Anboubát kötelezi a saját költségeinek viselésén kívül az Európai Unió Tanácsa részéről felmerült költségek viselésére.**
- 3) Az Európai Bizottság maga viseli saját költségeit.**

Aláírások